

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po posti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četrto leto 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četrto leto 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četrto leto 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petek-vrste po 12 h., če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Sekopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Knaflovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljenštvo pa v pritličju. — Upravljenštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Smrtni udarec.

Na Dunaju, 29. aprila.

V soboto je poljski klub zadal ministrskemu predsedniku Gautschu smrtni udarec in neizogibna posledica tega je odstop barona Gautscha.

Med Poljaki je Gautschev načrt splošne volilne pravice naletel že od vsega začetka na odločen odpor. Aristokratični del poljskega kluba je načrtu načeloma nasprotoval, dočim je bil demokratični del pač zadovoljen s principom, ne pa tudi s številom mandatov, ki jih je Gautsch hotel dodeliti Gališki.

V svesti si, da proti volji Poljakov ni mogoče spraviti volilne reforme pod streho, se je Gautsch začel s poljskim klubom pogajati kakor se je pogajal z drugimi strankami, da si zagotovi večino. Pridobil je Čeha na svojo stran in pridobil je Nemce. Kupil si je podporo slovenskih klerikalcev, ki so šli tako daleč, da so vladu in Nemcem prodali koroške in štajerske Slovence, samo, da bi dosegli zagotovitev klerikalne prevlade na Kranjskem, le Poljakov Gautsch ni mogel dobiti.

Sedaj po velikonočnih praznikih je Gautsch poskusil svojo srečo s tem, da je Čehom, Nemcem in Poljakom ponudil parlamentariziranje ministrstva. Čehi in Nemci so bili res takoj pripravljeni, da vstopijo v Gautschovo ministrstvo. Treba je bilo samo privoljenja Poljakov in nova koalicija bi bila ustavnovljena.

Predpogoj parlamentariziranju ministrstva je seveda bil ta, da se doseže sporazumljene s Poljaki glede volilne reforme. Gautsch je pritiskal na vse načine, poklical na pomoč gališkega namestnika in gališkega dež. maršala, skušal razgnati poljski klub in izigraval krono proti Poljakom, ali vse je bilo zmanj. Poljaki se niso udali.

V soboto je bila odločilna seja poljskega kluba.

Že nekaj dni poprej je demokratična stranka napovedala Gautschu, naj nikar ne upa na razpor med Poljaki in da ostanejo Poljaki na vsak način solidarni. V soboto je pa poljski klub zadal Gautschu smrtni udarec.

Sklenil je, da se sploh ne udeleži parlamentariziranja ministrstva in da vstraja pri svojem sklepu z dne 5. marca, s katerim je zahteval za Galijo 110 mandatov in razširjenje deželne avtonomije.

Splošna sodba je, da je s tem odločena usoda Gautschevega ministrstva. Proti Poljakom se ne da ničesar opraviti, kajti brez Poljakov ni dobiti za volilno reformo potrebne večine.

Ni dvoma, da je v poljskem klubu mnogo načelnih nasprotnikov splošne in enake volilne pravice. Toda gotovo je tudi, da so Poljaki preveč dobri politiki, da bi ne vedeli: volilna reforma se ne da več pokopati, nego se bo gotovo izvedla v tej ali oni obliki in sicer v doglednem času. Ako so vzliz temu nastopili tako brezobzorno, kakor doslej menda še nikdar, je to veljalo v prvi vrsti osebi Gautschevi.

Njega so hoteli zadeti in uničiti in vse kaže, da se jim je to posredilo.

Ker bodeta meseca junija zborovali delegaci, je čisto nemogoče, da bi vlada, kakor je svoj čas namerava, sedaj razpustila državni zbor. Kompromis so Poljaki odklonili, v ministrstvo tudi ne marajo vstopiti, glasovali bodo proti volilni reformi — v takih razmerah je odprt Gautschu samo ena pot: da odstopi.

Slovenci se moramo le veseliti, da je Gautsch zadel na usoda. Ko bi bil Gautsch pridobil Poljake na svojo stran, bi se ne moglo ničesar dosegli glede premembe volilne reforme na Koroškem in na Štajerskem.

Vnebovpijoča krivica, ki jo je vsed izdajstva kranjskih klerikalcev hotel koroškim in štajerskim Sloven-

cem storiti Gautsch, bi bila postala zakon na veliko škodo vsega slovenstva.

Le če pada Gautsch in žnjim njegov krivični načrt, bo pot zopet prosta in bo novi volilni reformi mogoče doseči pravično zastopstvo za koroške in za štajerske Slovence, kajti z Gautschem in z njegovim načrtom nikakor ni volilna reforma sploh pokopana.

Volilna reforma se bo morala na vsak način izvesti in nobena vladina na nobena stranka ne bo mogla tega zadržati, toda izvesti se mora pravična in poštena volilna reforma, ne tako krivična in pristranska, kakor jo je nameraval Gautsch.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 29. aprila. Ker je poljski klub zavel neizprosno stališče proti volilni reformi in proti parlamentarizovanju ministrstva, je postala kriza akutna. Gautschovo ministrstvo poda demisijo sredi tega tedna. Sedanje ministrstvo more dosegli le en uspeh: da sklene odsek za volilno reformo preiti v spezialno debato, in da se v kateri večerni seji državnega zabora izvolijo delegaci. Kriza se reši ali na ta način, da nastopi prehodno ministrstvo, v katerem ostanejo razen Gautscha vsi dosedanji člani, a Gautschovo mesto zasede grof Bylandt-Rheide. Tako ministrstvo bi moral v prvi vrsti zagotoviti državne potrebe ter izvršiti volitve v delegaci. Ali pa se sestavi parlamentarno ministrstvo, ki bo uredilo razmere z Ogrsko ter izvedlo volilno reformo in revizijo ustava. Seveda je dvomljivo, ako bo preostala doba sedanega parlamenta zadostovala za tako obsežna dela.

Vladna predloga o zvišanju pokojnjine vdovam državnih uradnikov je v proračunskej odseku gospodske zbornice dognana in sprejeta brez spremembe. Istotako je

proti njegovi gospodinji, se je ulegel na Norino vlečko renčeč in zaradi storjene mu sile vidno ozlovoljen.

„Ali vidis mojega ljubkega Buci, kako je priden?“ so bile prve besede moje sestre.

„V istini prav ljubek, prav priden!“ odgovorim, na kar mi je predstavila druga dva psa. Fips in Lola sta bila last moje sestre Flore in sta bila pri Buciju na posetu.

Dasi bi se bil imel z Noro o najnih privatnih razmerah dovolj razgovarjati, se je vendar glavni govor sukal okoli neizogibnega Buci, o katerega kvalifikaciji sem bil že pri vstopu v sobo precej na jasnom.

Ko sva sedla, je Buci tudi že ležal v naročju gospodinje ter si je tam prav udobno uredil, mene pa je s svojimi rjava-sivo-zelenimi, izbuljenimi očmi neprestano nezaupno zjal.

Imajo me za temeljitega poznavalca psov, pri Buciju pa me je zapustila pamet. Določitev njegove pasme prepričam modri kombinaciji čitatelja temeljem nastopnih pripominkov.

Buci je bil srednje velik pes ru-

sprejeta brez spremembe vladna predloga o zvišanju pokojnjine državnim uradnikom in slugam. Izmed resolucij je odsek sprejel le ono o izdaji službene pragmatike.

Zborovanje del gacij.

Dunaj, 29. aprila. Delegacije se sklicejo 5. ali 6. junija. Ker bodo letos zborovale delegacije na Dunaju, je dopustno, da sme tudi državni zbor istočasno zborovati.

Goluchowski odstopi?

Budimpešta, 29. aprila. „Magyar Ország“ poroča, da minister grof Goluchowski v najkrajšem času odstopi. Za naslednike se imenujejo: petrograjski veleposlanik Ährenthal, grof Welsersheimb, berolinski veleposlanik Szögyeny-Marich in bukareški poslanik grof Pallavicini. Največ upanja ima zadnji.

Volitve na Ogrskem.

Budimpešta, 29. aprila. O „svobodi“ pri volitvah govorja najbolj jasno ukaz ministra notranjih zadev grofa Andrássyja. Minister je namreč naročil velikim županom tistih komitatov, v katerih razvijajo agitacijo nemadžarske narodnosti, naj agitatorje, ki razvijajo „nezakonito“ agitacijo, takoj izročite državnemu pravdinstvu.

Kardinal Vassary je pozval predse v Ostrgon štiri slovaške duhovnike, ker so vkljub njegovi prepovedi prevzeli kandidature za državni zbor. Duhovniki so baje sklenili, da se ne uklonijo, temveč rajši prestopijo k protestantizmu, kakor bi si dali kratiti svoje politične pravice.

Iz Macedonije.

Carigrad, 29. aprila. Pri Vlahu (okraj Melnik) je bila uničena velikonočni ponedeljek 46 mož broječa bolgarska četa. Padli so tudi voditelji Rizo, Botkov, Anastaz in odlični končevi polkovnik Jankov. (Po turških virih je sedaj Jankov že vsaj dvajsetič ubit.)

Pariz, 29. aprila. Pri raznih vplivnih reakcijonarjih so bile hišne preiskave. Dokazalo se je, da se reakcijonarno-monarhistična stranka poslužuje anarhistov, da bi prevrnila republiko. Spisi, ki so jih našli pri aristokratih, delavskih agitatorjih in pri delavskih zvezah, dokazujojo zvezo med rojalisti, bonapartisti in anarhisti. Najbolj kompromitirajoče spise so dobili pri nekem grofu; spi-

Dogodki na Ruskem

Petrograd, 29. aprila. Zatrjuje se, da Vitte in Durnovo demisiorata še pred otvoritvijo nove dume. Prvega bo nadomestil Goremjkin ali Muravjev, drugega pa saratovski gubernator Stoljin.

Varšava, 29. aprila. V državno dumo pride mnogo več Poljakov, kar pa se je pravno pričakovalo, ker so tudi na Litavi, v Volhiniji in po drugih ruskih pokrajnah izvoljeni poljski kandidati, tako da si Poljaki ustanove v dumih svoj poljski klub, ki bo solidarno nastopal v vseh narodnih zadevah.

Odesa, 29. aprila. Ne mine dan brez atentata. Včeraj je nekdo štirikrat streljal na policijskega častnika Pogrebjeva ter ga usmrtil. Morilee je ušel. Istočasno je vrgla neka ženska bombo proti častniku Poltavčenku, ki pa ni bil zadet. Napadalko so kazaki s sabljami pobili na tla, a že na teh ležeča je vrgla še eno bombo, ki je ranila dva policaja.

Zaradi vojaškega punta 18. novembra 1. 1. v Kijevu je vojno sodišče obsodilo tri narednike na smrt, 19 vojakov na prisilno delo, 62 pa v disciplinarno kazeno.

Angleško-turški konflikt.

London, 29. aprila. Angleški brodovje pri Malti je dobito ukaz, naj bo pripravljeno, da takoj odrine, kakor hitro dobi ukaz. Obenem je prispel parnik „Chatterton“, ki vozi blizu 1000 vojakov v Aleksandrijo. — Iz Port Saida se poroča, da so turške čete zasedle El Ariš.

Zarote na Francoskem.

Pariz, 29. aprila. Pri raznih vplivnih reakcijonarjih so bile hišne preiskave. Dokazalo se je, da se reakcijonarno-monarhistična stranka poslužuje anarhistov, da bi prevrnila republiko. Spisi, ki so jih našli pri aristokratih, delavskih agitatorjih in pri delavskih zvezah, dokazujojo zvezo med rojalisti, bonapartisti in anarhisti. Najbolj kompromitirajoče spise so dobili pri nekem grofu; spi-

teljice življenja lahko razlagati. Ščasoma se je povzdignila ljubezen do gnusne pokveke, ki je bila postala že prav materina do nekakega madjarkovskega češčenja, ki se je rogal vsem razlogom pameti in je tudi prav škodljivo vplivalo na vzgojo mladega Turčina. Zver je rastla ter je obdržala svoje naravne pasje, razvade vključno, da je dobila od tujih rok skrivno mnogočutnih zavrnitev. Celo Flora, ki je gojila proti Nori redko sestrino ljubezen, je razposajene muhe turškega ubežnika tem težkeje premašala, ker so je bilo na eni strani batiti, da se njegove razvade epidemično prenesete na njena dva psa, ki sta se čisto pošteno obnašala, na drugi strani pa ona nikakor ni hotela sestre žaliti.

V očigled temu vražemu psu je postal tudi moje odpovidelno bivanje na Dvoru pravi pekel. Nora je svojega ljubljence venomer pestovala in poljubovala; ta jo je le tedaj zapustil, če se je šlo za izvršitev kake lopovščine, na kar ga je njegova gospinja vsakopot kot pravega „gada“ povhalila.

(Dalje prih.)

LISTEK.

Buci.

Tragikomična pasja zgoda.

(Juraj Lubič)

Ravno sem se bil vrnil z daljšega potovanja, ki mu je bil smoter ta, da ceni primereno speciam nekaj svojih zračnih gradov, ko me je pričakovalo pismo moje sestre Nore, katere že nisem bil videl nekaj let. Nazonala mi je, da biva sedaj s svojo najnovije pridobitvijo začasno na Dvoru, prošeč me, naj jo sigurno tam obiščem, da se seznamim z njeno ljubko živalco, z lepim, dobrim Bucijem, ki je unikum psa.

Grad Dvor je bil poletno in zimsko bivališče zelo bogatega evropskega vladarja, pri katerem je moja druga sestra Flora zastopala vlogo palačne dame. Da se je vladanje omejivalo le na Dvor s pritiklino, bogastvo pa na zlate izkušnje, kakor tudi, da se je pustil potentat na kratko nazivljati stricem, to nima na našo zgodbo nikakega vpliva. Važno pa je

sani načrti so imeli naslov: „Načrt, dogovorjen z Rouvrem za slučaj državnega prevrata“. Rouvre je poslanec centrum.

Japonska želi trajni mir.

London, 29. aprila. Vsled vesti v inozemskih časopisih, da smatra Japonska mirovno pogodbo z Rusijo le za premirje ter hoče Rusijo za vedno vredi od morskih obali, da sama zavzame nadvladivo v Dalnjem Vztoku, razglaša japonska vlada uradno, da so vse take vesti z golj ščuvanja proti Japonski. Japonska nima druge želje, kakor utrditi mir v Vzhodnji Aziji in živeti z vsemi narodi v prijateljstvu.

Slovensko gledališče.

(Izredni občni zbor „Dramatičnega društva“.)

V soboto zvečer se je vršil v „Narodnem domu“ izredni občni zbor „Dramatičnega društva“ vsed sklepa zadnjega rednega obnega zбора. Ta občni zbor je obiskalo 16 oseb.

Zborovanje je otvoril predsednik g. dr. Karel vitez Bleiweis, ki je naznani, da se bode posrečilo nadaljnje prirejanje predstav, to pa le z izredno podporo in dobrim obiskom, sicer bode zopet deficit. Od deželnega odbora je dobro društvo obvestilo, da dobi izplačanih objavljenih 10.311 K 24 vin. takoj, ko bo zagotovljeno pokritje. Na podlagi tega je mogoče misliti na bodočo sezono.

Nato je predložil blagajnik gosp. Rozman sleden proračun:

Potrebsčina: gaže 50.000 K, repertoar 4000 K, garderoba 2000 K, zavarovalnina, davek, obresti 1700 K, naobraza in pouk 500 K, razno 4000 kron; skupaj 62.200 K.

Pokritje: subvencija mesta 26.000 K, gledališko društvo 1200 K, članarina 360 K, lože 9500 K, predstave 19.000 K, razno 200 K; skupaj 56.260 K. Nedostatek torej 5940 kron.

Predvsem moramo pripomniti, je dejal g. blagajnik, da ta proračun ni točen in zanesljiv; mogoče da se moremo tako pri potrebsčini kakor pri pokritju, a podlaga naj bo nadaljnji ukrepom današnjega zborovanja. Deficit bi znašal okroglo 6000 K. Kako naj se pokrije ta deficit? Morebiti bi se dalo postaviti gledališko društvo na širšo podlago. Poglejmo Nemce! Nemško gledališko društvo nabere vsako leto do 6000 K. Naše gledališko društvo šteje kakih 30 članov, kar je vsekakor pre malo; z živahnješko agitacijo bi se morda dalo pridobiti več članov, da bi se nabralo 2000–3000 kron. Ostanek deficita bi se pokril iz preostanka dovoljene nam deželne podpore v znesku 10.311 K 24 vin. G. govornik je prečital nato tozadovni odlok deželnega odbora z dne 24. aprila 1906. Na ta odlok nam noče nihče posoditi niti vinarja; posojilnice, pri katerih smo se oglašili, so nam objubile dati denar le na osebne meščne podpise, a „Dramatično društvo“ oziroma občni zbor naj bi pa odbornik, ki bi podpisali dotične menice, jamčil s svojim inventarjem. Na ta način bi bila rešena ne le prihodnja gledališka sezona, temveč tudi slovensko gledališče sploh. Ko bi bil jaz v takih gmotnih razmerah, podpisal bi menico sam, in sicer brez vsakega jamstva od strani „Dramatičnega društva“, ker je v sedanjem položaju tak podpis naposled le gola formaliteta. Upam torej, da se bodo našli možje, ki se bodo, upoštevaje označene razmere, odločili, da podpišejo dotične menice, ker bi bila neizbrisljiva sramota, če bi iz golj malenkostne formalitete, ki niti z vinarjem rizika ni spojena, pustili propasti slovensko gledališče in bi se nam nemški listi še bolj rogal.

Vnela se je nato dolga debata, v katero so posegli gg. Kobal, Govékar, dr. Bleiweis, Pahor, Rozman, Pustoslemšek, Hudovernik in Wester in konec katere je bil, da je bil sprejet predlog gosp. Pustoslemška, da se obrne odbor na mestni občinski svet ljubljanski s prošnjo, naj z ozirom nato, da je deželni odbor zagotovil deželno podporo v znesku 10.311 K 24 vin. Izplačati takoj, čim bo zagotovljeno pokritje, prevzame jamstvo za posojilo, ki ga društvo potrebuje, da se osigura nadaljni obstoj gledališča. Ako bi pa občinski svet ne hotel ugoditi tej prošnji, mora podpisati menice odbor.

Ker so iz odbora izstopili gg. dr. Stare, Janko Bleiweis in prof. Wester, izvoljeni so bili soglasno vanj gg.: deželnosodni svetnik Andolšek, prof. Juvančič in prof. Wester.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. aprila.

— Stepenjenje javnega mnenja. Minole dni smo čitali v dunaju-

skih in v graških listih dolg komuniké, kako je „lepi klub“ zopet enkrat reševal čast in korist slovenskega naroda. V tem komunikéju je bilo povedano, da so šli trije junaki „lepega kluba“ z nabrušenimi sulicami nad Gautscha, ker jih je ta pri pogajanjih zastran parlamentariziranja ministrstva prezirajo podkupljeni ljudje. Prav bombastično se glasi ta komuniké. Naiven človek utegne res verjeti, da so ti klerikalni izdajalci kdo ve kako energično nastopili zoper Gautschevnamen, podeliti kočevskim Nemcem poseben mandat, poklicati Derschatto v ministrstvo in pustiti pri parlamentariziranju Jugoslovane v kotu. Toda vse to je le humbug, je le navadno sleparjenje javnega mnenja, čisto navadna politična žlindra in prav nič drugega. Komunike je bil izdan, da premoti javno mnenje na Slovenskem — da pa bi vlada in drugi visoki krogi ne bili v zmoti in se po tem komuniketu ne dali zapeljati, je dobila „Slavische Correspondenz“, ki izhaja na Dunaju“ „von zuständiger Seite, pooblastilo izjaviti, da so navedbe tega komuniketa „in allen Theilen durchaus unzutreffend und direct erfunden.“ Torej nenesnično in izmišljeno je, da so se klerikalci pritožili pri Gautschu, ker hoče dati kočevskim Nemcem poseben mandat, ker je hotel smrtnega sovražnika Slovencev, Derschatto, poklicati v ministrstvo, Jugoslovane pa pri parlamentarizovanju vlade prezreti. Mi tudi verjamemo, da je vse to izmišljeno, ker podkupljeni hlapci morajo parirati in molčati, toda samotno je, da klerikalci pošiljajo v javnost izmišljene in zlagane komunike in varajo občinstvo, obenem pa preklicujejo v malokomu znani korespondenci to isto, kar so sami spravili v svet. Tako postopanje je sleparsko.

— V državnem zboru je vložil poslanec Plantan 20 peticij kranjskih mest in trgov zaradi določitve dveh mandatov za državni zbor. Poslanec dr. Ploj je vložil 6 peticij iz Koroške zaradi določitve 2 volilnih okrajev za koroške Slovence.

— Uboge reve. Klerikalnim izdajalcem je težko pri srcu in strahu jih je prevaranega ljudstva. Kakor udarec v obraz je vplivalo tudi na preprosto ljudstvo, ko se je v deželnem zboru pokazala klerikalno-nemška zveza. Tudi najmirnejši ljudje so začeli pljuvati na duhovsko stranko, ki je deset let dan na dan razglašala, da je zveza z Nemci, ki ima namen ohraniti slovensko gledališče, nemoralna in izdajalska, ki pa je pri prvi priliki sklenila sama zvezo z Nemci v svrhu, da ohrani 53 nemškim veleposetenkom deset mandatov, ocigani pa slovensko delavstvo in orope slovensko meščanstvo vsakega zastopstva. Ogorčenje proti izdajalskim klerikalcem rase tembolj, ker so prodali življenske interese koroških in štajerskih Slovencev. Kakor morje v začetku velikega viharja, tako se giblje danes slovenski narod. Na Štajerskem in na Koroškem je nastalo nepopisno sovraštvo proti kranjskim klerikalcem, celo med duhovščino in na Kranjskem samem so se začele gibati mase, ker so začele spoznavati lopovski značaj klerikalizma. V pomirjenje tega občinstvu prirejajo klerikalci vse polno shodov, ali udeležujejo se jih le največji butci kar jih je na deželi, tisti kimaveci, ki vse verjamajo, kar jim natvezi kako kaplani; boljšega človeka ni nikdar na te klerikalne shode, dočim se udeležujejo naprednih shodov najrazumnejši in najuglednejši možje. Vzlic temu porabljajo klerikalci te shode, da delajo z njimi obupajočim svojim tovarišem — korajžo. „Slovenec“ je priobčil poseben članek, ki ima ta namen, in v katerem se je povzpel do trditve, da voditelji narodno-napredne stranke nimajo danes toliko ugleda v ljudstvu, kakor en klerikal delavec, kmet ali kaplan. Menda so se katoliškim izdajalcem začeli že možgani mehčati, sicer bi se ne upali pisati takih otrobi. Če so že tako daleč, da morajo na tak način, kakor je to storil „Slovenec“ v soboto, delati svojim ljudem korajžo, potem je to tako dobro znanje — za nas.

— Bistvo klerikalne stranke smo videli včeraj, ko je sklical dr. Šusteršič prav po diktatorsko velik shod „Slovenske ljudske stranke“ v ljubljanski „Union“. Za ta shod so tako strašansko agitirali, da so potrošili par stotakov in da se je maršikateri klerikalni agitator pošteno prehladil. Bobnali so po vsej deželi, naj pridejo ljudje v Ljubljano, da rešijo katoliško vero, katero hotči ti ciganski liberalci iztrebiti. Učinek teh strašnih besedi ni izostal docela, kajti prišli so katoliški možje iz najoddaljenejših krajev dežele. Da so res od daleč prišli, dokazuje, da so bili oboroženi z velikimi cekarji, polnimi raznih jedil. Do gležnjev otepeni so bili ti možje in opirali se na ogromne dežnike, ko so jih njihovi kaplani pragnali v Ljubljano, kazat svojo nezavestnost. Pri vhodu v „Union“ jih je sprejela jata cigararic, ki so napravile špalir, skozi katerega so prišli do prvega cerbera Štefeta. Tu ni bilo nebenega zadržka, kajti Štefe je bil prijazen in ljubezniv, da nič takega. Hujše je bilo pa pri vhodu v dvorano. Tu je stal mali Gostinčar junior in z resnim in strogin obrazom motril došlece, prednojih je spustil mimo sebe. Naš poročevalec si je hotel ogledati ta veliki shod, za katerega je bilo toliko bobnanja, a je slabo naletel. Že pri Štefetu se je ustavilo in si Štefe ni hotel dati dopovedati, da je on zadnjih v Šiški smel čisto neovirano na shod narodno-napredne stranke in da je star Gostinčar na shodu v „Mestnem domu“ smel celo govoriti. Ker je bilo našemu poročevalcu ležče na tem, da pride v dvorano, odsel je tja po drugi strani, kjer ni bilo nastavljene nič straž. Shod, napovedan kot „velik shod“, je bil jako klaver. Dasi so klerikalci delali tedne z vsem svojim agitatorskim aparatom, vendar ni bilo nad 500 ljudi na shodu. Da bi jih bilo več videti, so postavili v dvorano 300 stolov, na galerijo so pa spravili 15 oseb, da bodo lahko trdili, da je bila natlačeno polna. Med udeležniki shoda ni bilo niti ene inteligenčne osebe. Par klerikalnih dijakov, ki smojo biti na vsakem klerikalnem političnem shodu, kakih 50 cigararic, do 100 kaplanov, ostali so bili pa za lase privlečeni kmetički, ki niso docela nič vedeli, za kaj se gre in so zavpili živio, kadar je kak kaplan izpustil ta vzklik. Kakor je bila udeležba v primeri z velikansko agitacijo za shod klaver, ravno tako če ne še bolj klaveri so bili govorji. Ne le, da niso imeli govoriki nobenega govorniškega daru — omenjam dr. Schweitzerja, Demšarja, Kregarja, Muštra itd. — poleg tega so kvasilki take otroke, da je človeka glava bolela. Poslušalce so smatrali gotovo za same otroke, kajti vsak govornik je povedal par pravljic iz viteških časov. Čudno ni torej, da so jeli kmetje zapuščati dvorano koj prvi četrtek ure shoda. Čim dalje so vezali otroke klerikalni govorniki, ki so se skušali, kdo bo povedal večjo bedastočo, toliko bolj so poslušalci odhajali z zborovališča in godrnjali, da se ne dado drugikrat več tako potegniti. Ko je pa dr. Šusteršič začel govoriti z onim raskavim glasom, ki ga delaše bolj antipatičnega, kot ga dela že njegova zunanjost, zaropotali so težki kmetski čevljci po dvorani in iz nje. Dr. Šusteršič je kmalu govoril kakim 150 zabitem, ki so predstavljali mogočno „Slovensko ljudsko stranko“. Dr. Šusteršič je tako konfuzno govoril, da so še celo nekateri kaplani zapuščali dvorano, s čimur je menda dovolj povedano. Dočim so klerikalni udeležniki odhajali na prosti in so jih pri vhodu za božjo voljo prosili, naj ne delajo s svojim odrdom sramote stranki, je bilo z našim poročevalcem nekoliko drugače. Neki klerikalni dijak — imenovali bi ga lahko, a se ne ponizamo do „Slovenčevega“ denuncijantstva — je zapazil, da ima svinčnik v roki. Tako je zašumelo okrog našega poročevalca, nekdo je tekel ven in prisopihal nazaj s Štefetom in malim Gostinčarjem, ki sta zahtevala, da se takoj odstrani, če se ne bo zlepša, se bo pa zgrda. Posebno mladi Gostinčar se je usajal in kar cepetal z nogami. Ker je naš poročevalec Gostinčarju povedal, da lahko

stavlja svoje zahteve, kolikor hoče, samo on (poročevalec) jih ne upošteva, čeprav je Gostinčar obervenmalec, odsel je malo fante in se vrnil s tropom orjaških mož, katerim je s prstom kazč na našega poročevalca dejal: Ta le! Kot nori so se zakadili te katoliške barabe v svoj cilj in dasi je šel naš poročevalec mirno proti vratom, so ga suvali kot besni s pestmi in z gorjačami. V dvorani je nastal silen šum, predsednik Povšč je bil na zvonec in ko je bil naš poročevalec zunaj, raztolmačil prisotnim, da je bil tukaj nevaren človek od „Slov. Naroda“, človek, ki je hotel nekaj lažnjivega zapisati. Na vsak način so se klerikalci s tem svojim činom izkazali jako hvaležne, ker so na zadnjih liberalnih shodih imeli „Slovenčevi“ poročevalci povsod prost vstop in Štefetu v Šiški ni nihče nič storil, dasi je vpil, kolikor so mu pljuča dala. Klerikalni surovinci so vrgli iz dvorane tudi nekoga drugega mladega moža, ker je imel v gumbnici rdeč klinček in ker ni ploskal Demšarju, ki se je ljubeznivo posmehjal, ko je zragljal svoj govor, kakor šolski učenec II. razreda, kateremu se je po dolgem piljenju posrečilo povedati par stavkov iz berila na izust. Kakor smo zvedeli, so nastopajoči govorniki delali silno reklamo za vzajemno zavarovalnico, za Šusteršiča kot advokata in pozivali poslušalce, naj ne kupujejo ničesar pri liberalnih trgovcih in ničesar ne naroče pri liberalnih obrtnikih.

— Volitev na Štajerskem. Iz Ptuja smo prejeli naslednje pismo: Spoštovani gospod uredni! V št. 95 z dne 26. aprila t. l. ste objavili dopis s Štajerskega, ki se peča z mojo osebo. Blagovolite sprejeti sledče pojasnilo. Stvari in meni se s tem dopisom ni prav nič ustreglo. Moji „ljubi prijatelji“ mi bodo spet podtikal, da sem jaz dopis povzročil, ali celo inspiriral, se ve, da pa včetoma še stevilo kandidatov, ali da se ustreže moji „častilakomnosti“. Zatorej izjavljam, da z dopisom nisem v nobeni zvezi! Obenem pa pripomnim, da nimam povoda, potegovati se za kak mandat, ker imam dovolj svojih skrb in brig. Odličnim spoštovanjem vdani dr. Fran Jurtela, odvetnik,

— Volilna reforma in goriški Slovenci. Kakor so Slovenci na Koroškem in Štajerskem prikrajšani po volilni reformi za nekaj mandatov po zaslugu kranjskih klerikalcev, tako se hoče zdaj napraviti tudi z goriškimi Slovenci. Lahom se hoče dati k dosedanjima dvema še en mandat, dočim dobre Slovenci le tri. Da se s tem namerava ustvariti nova krvica, je jasno, če se pogledajo volilni okraji. Ti štejejo pri Slovencih po 42.000 (goriški) 44.900 (odn. okraji Ajdovščina, Komen, Sežana, z občinami Dobrodob in Devin) in 49.500 prebivalcev (odn. okraji Tolmin, Cerkno, Kanal, Kobarid in Bovec). Pri Lahih pa imajo volilni okraji 27.800, 40.700 in 27.600 prebivalcev. Ako se da Lahom tri poslane, potem morajo goriški Slovenci naravno zahtevati v primeri z Italijani še najmanj enega poslanca. Z ozirom na to pravi „Soča“: „Zakaj delajo tako z nami? Lahi so se pridno gibali doma in na Dunaju, dr. Žlindra je s prodajo štajerskih in koroških Slovencev ustvaril pri vladu mnenje, da se sme delati s Slovenci, kar se hoče — pa tudi iz naše dežele se ni čulo nič na merodajnih mestih, kakega mnenja so goriški Slovenci glede laških zahtev. Seveda, potem so lahko Lahi vedno nad nami. Koremito besedo izpregovoriti v tem pogledu je še čas, in sicer v parlamentarnem odseku za volilno reformo. Upajmo, da se to zgodi!“

— Germanizacija na Koroškem. Za ljudsko šolo v Šmihelu pri Pliberku je koroški deželni šolski svet tihotapsko ukreplil nov učni red. Po zakonu bi moral vprašati krajni šolski svet za njegovo mnenje, ali zakoni so menda samo še za to, da jih nemški birokratje prezirajo in teptajo, kadar se jim zljubi. Bistvo novega učnega reda je, da se hoče žejnem proti volji krajnega šolskega sveta in proti volji občine uvesti nemščina že v drugi in v prvi razred. Na tak način so nemški na-

eijonalni birokratje germanizovali šolo v Globasnici in zdaj bi to radi poskusili s šolo v Šmihelu. Zadnji čas je, da se enkrat v državnem zboru pojasni početje koroškega dež. šolskega sveta; ker to ni mogoče pri proračunu — ta pride kdo ve kdaj na vrsto — naj se to storiti potom nujnega predloga.

— Volilna agitacija v ljudski šoli. Dne 5. aprila t. l. se je vršila občinska volitev na Colu pri Vipavi. Klerikalna stranka se je poslužila vseh sredstev, da zmagá pri tej volitvi. Te agitacije se je udeležila tudi tamošnja začasna učiteljica s tem, da je z otroci v šoli molila pet očenašev in pet češčenaskov za srečno izvolitev klerikalnih kandidatov. Tudi je otrokom v šoli naročila, da morajo tudi doma moliti za srečni izid volitve. Tedaj tako daleč smo že prišli na Kranjskem, da se že naše nežne mladine ne pusti pri miru, da se cele med njo zanaša politika in v njih sreči vzbuja srd do narodnonapredne stranke. V drugih razmerah zahtevamo od pristojne šolske oblasti, naj naredi takemu nezaslišanemu početju: enkrat za vselej konec, ali pri nas je tako zahtevanje nemogoče, ker so cesarske oblasti samo še v službi klerikalizma.

— Redni občni zbor „Slovenske Matice“ se vrši letos dne 16. maja t. l. ob 6. popoldne v „Mestnem domu“. Poleg običajnih točk dnevnega reda je na vrsti tudi dopolnilna volitev društvenega odbora. Po-verjenike opozarjam, da je iznova, ali nanovo voliti sledče gg: Dr. Fran Ilešič, Josip Kostanjevec, Fr. Levec, Fr

Umrli so v Ljubljani.

Dne 24. aprila: Antonija Prusnik, streljica, 63 let, Sloško ulice 21, vsled raka.
Dne 25. aprila: Andrej Debevc, magistratični računalnik, revident, 39 let, Gradaške ulice 18, Pleuritis.

V deželni bolnici:

Dne 23. aprila: Fran Kruščič, sladčičar, 75 let, ostatek.
Dne 24. aprila: Michael Scheucher, zidarjev sin, 2 in pol leta, Broncho pneumonia.
Dne 25. aprila: Marija Žargar, delavka, 51 let, naduha.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.
Uradni kurz dun. borze 27. aprila 1906.

	Načrtovan načrt	Bilago
62% majska renta	99 65	99 85
42% srebrna renta	99 55	99 75
4% avstr. kronska renta	99 60	99 80
4% zlata	117 95	118 15
4% ogrska kronska renta	95 55	95 75
4% zlata	114 70	114 90
4% posojilo dež. Kranjske	99 50	101 —
4% posojilo mesta Splet	100 50	101 50
4% Zadar	100 —	100 —
4% bos.-herc. železnisko posojilo 1902	100 45	101 45
4% češka dež. banka k. o.	99 85	100 30
4% ž. o.	100 05	100 15
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100 20	101 20
4% pešt. kom. k. o.	105 75	106 75
4% pr.	100 50	101 50
4% zast. pisma Innenst. hranilnice	100 20	100 35
4% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	100 —	100 90
4% z. pis. ogr. hip. ban. obli. ogr. lokalnih železnic d. dr.	109 —	101 —
4% obl. češke ind. banke	100 50	101 50
4% prior. lok. želez. Trst. Poreč	99 90	100 —
4% prior. dolenski žel.	99 50	100 —
4% prior. žel. kup. 1/4	314 —	315 —
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 70	101 70
srce	195 —	197 —
od I. 1860/	285 —	287 —
od I. 1864/	159 —	161 —
tziske	292 50	302 50
zem. kred. i. emisije II.	300 —	310 —
ogrske hip. banke	264 —	272 50
srbske ali frs. 100— turške	101 —	109 70
Basiliška srečke	153 75	154 75
Kreditne srečke	23 90	25 90
Innoške	472 50	482 50
Krakovske	78 —	84 —
Jubilanske	90 —	94 —
Avstr. rdeč. križa	59 —	65 50
Ogr.	50 —	51 50
Rudolfove	31 25	33 25
Salzburgske	57 —	62 —
Dunajske kom.	71 —	76 —
Deinse	522 —	532 —
južne železnice	126 50	126 50
Državne železnice	682 —	683 —
Avstr.-ogrskie bančne delm.	1643 —	1652 —
Avstr. kreditne banke	690 50	691 50
Ogrske	818 50	819 50
Zivnostenske	242 50	243 50
Premogok v Mostu (Brük)	655 —	66 0 —
Alpinske montan	579 75	580 75
Praške žel. ind. dr.	2726 —	2736 —
Rima-Murany	573 50	574 50
Trnoveljske prem. družbe	280 —	284 —
Avstr. orodne tov. družbe	590 —	592 50
Češke sladkorne družbe	150 50	151 50

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 28. aprila 1906.

Termin.

Pšenica za maj	za 100 kg K	16:30
oktober	100	16:52
Rž " oktober	100	13:50
Koruzna	100	13:48
Oves " julij	100	13:70
" april	100	16:—
" oktober	100	12:66

Efektiv.

5—10 ceneje.

Meteorologično poročilo.

Vlažna nad morjem 306,2. Srednji zračni tlak 786,0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
28.	9. zv.	727,5	7,7	brevzvetreno	jasno
29.	7. zj.	727,8	4,3	sl. svzvod	meglja
	2. pop.	726,2	13,2	p. m. jug	sk. oblačno
	9. zv.	725,3	10,1	sred. zahod	oblačno
30.	7. zj.	724,2	11,0	sr. jgzhod del.	jasno
	2. pop.	725,6	12,2	p. m. jzah.	oblačno

Srednja predvzetačja in včerajšnja temperatura: 8,9° in 9,2°; norm.: 11,7° in 11,8°; Mokrina v 24 urah 0,2 mm in 2,5 mm.

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sočutje povodom bolezni in smrti našega preljudnika soproga, očeta, brata, svake, strica, gospoda.

Franca Grablovica

kakor tudi za časte mnogobrojno spremstvo pri pogrebu izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in drugim udeležnikom prešrečno zahvalo.

Osobito pa se zahajujemo Ljubljanskemu gasilnemu in reševalnemu društvu, gosp. načelniku Ludoviku Striceljnu, Društvu godbi, kakor tudi vsem darovalcem prelepih vencev.

V Ljubljani, 28. aprila 1906.

1581 Zahvali ostali.

Zahvala.

Mnogi dokazi sočutja ob nedenostni izgubi našega ljubljeneva, nepozabnega soproga in očeta, oziroma, brata, zeta in svaka, gospoda

Andreja Debevca

mestn. rač. revidenta,

katerega nam je ugrabil neizprosna smrt, so nam biti olajšava bridkosti, za kar se najtopleje zahajujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in spremjevalcem njega trupla k večnemu počinku.

Posebno se nam je zahajaliti če. gg. občin. svetovalcem za častno spremstvo, gg. magistratnim uradnikom in pokojnikovim ožjem tovaršem knjigovodskega oddelka, kakor tudi vsemi drugim za podaritev krasnih vencev ter gg. pvecem za genljivi žalostinki pred hišo žalosti in ob gomili.

Ker ni izključeno, da se nam je v tem žalostnem trenotku pripetila neljuba pomota, da smo prezrli kakega nam dragega prijatelja ali znanca posebej obvestiti o smrti pokojnika, prosimo blagohotnega oproščenja.

V Ljubljani, 30. aprila 1906.

Zahvali ostali.

Stanovanje

v Knallovih ulicah št. 5 v pritličju, obstoječe iz 3 sob. s pripadki, se odda za majev ali avgustov termin.

Pojasnila daje upravnostvo "Narodne Tiskarne" ravnotam.

Stanovanja išče

za avgustov termin mirna stranka (dve osebi). Obsegajo naj 2 sobi. Ponudbe z navedbo cene se prosi na upr. "Slov. Naroda" pod "J. P. 25". 1367

Išče se priden, trezen, delaven stavni

ključarski pomočnik.

Ponudbe z navedbo plačila naj se pošilja na naslov 1574-1

G. Bathelt v Tržiču.

Stanovanje

v Knallovih ulicah št. 5 ("Narodna Tiskarna") v II. nadstropju s 3 sobami, kuhinjo in pripadki se odda za avgust ali pa tudi že za julij.

Več se izve v upravn. "Narodne Tiskarne".

Kavarna „LEON“

v Ljubljani, na Starem trgu 30 vsak ponedeljek, četrtek, soboto in nedeljo

VSO noč odprta.

Na ogled krasen orchestrij.

Z odličnim spoštovanjem Leon Pogačnik.

1578 1

Jvan Rozman

c. kr. sodni kancelist

Jvana Rozman rojena Jglič

Vel. Lašče

poročena Zalog pri Komendi

dne 29. aprila 1906.

1576

Na zahtevo lepi novi, veliki cenovniki, tudi po pošti brezplačno.

Lepa birmanska darila!

FR. ČUDEN

Št. 414. Zlati dupleuhani gld. 1:20. Zlati 14 kar. gld. 3:—.

802 10

urar in trgovec v Ljubljani edini zastopnik švicarskih tovarn Union

802 10

Št. 413. Zlati dupleuhani gld. 1:—. Zlati 14 kar. 3:50.

in verižic. — Namizna oprava iz kitajskega in pravega srebra ter najnovnejši okraski itd. — Posebno lepa in jako velika izbira za cenjene gg. ženine in neveste po najnižjih cenah!]

802 10

802 10

802 10

802 10